

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
The Bachelor's Degree Students' Satisfaction towards Advisors of
Hatyai University

กัญญ์ณัฐ สุวรรณอ่อน^{1*}, ยรรยง คชรัตน์², ลดารัตน์ ศศิธร³, วิภาวรรณ ศรีใหม่⁴, นิลาวลัย ทิพย์บุญ⁵,
มารอสดี อาแว⁶, รัตนาภรณ์ สกกุลเดิน⁷ และนางสาวสิรินาฏ เพ็ชรรัตนมณี⁸
Kannipat Suwan-on^{1*}, Yanyong Kodcharat², Ladarat Sasithorn³, Wipawanna Srimai⁴,
Nilawan Tipboon⁵, Marosdee Arwae⁶, Rattanaporn Sakunden⁷ and
Sirinart Petrattanamunee⁸

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกและแฟรนไชส์, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Assistant Professor, Department of Retail and Franchise Business Management, Hatyai Business School, Hatyai University

² ดร., หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Dr., Business Administration (MBA), Hatyai Business School, Hatyai University

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

³ Lecturer of Graduate Diploma in Teaching Profession Program, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

⁴ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ, วิทยาลัยนานาชาติดิษยะศริน, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

⁴ Lecturer of Department of Business English, Didyasarin International College, Hatyai University

^{5,6} เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาวิชาการ สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{5,6} Academic Development Division Staff, Hatyai University

⁷ ว่าที่ร้อยตรีหญิง เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาระบบสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

⁷ Acting 2.LT., Information Systems Development Unit Staff, Hatyai University

⁸ เลขานุการประจำสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

⁸ Secretary of Academic Affairs, Hatyai University

* Corresponding author, E-mail: kannipat.s@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกชั้นปี ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่ตอบแบบสอบถาม ในระบบ e-Service จำนวน 2,204 คน และการสนทนากลุ่มจำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ทุกด้านเช่นกัน ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลา

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, อาจารย์ที่ปรึกษา, ปริญญาตรี

Abstract

This research was aimed to study the bachelor's degree students' satisfaction towards advisors of Hatyai University. The sample in this research was 2,204 bachelor's degree students from 1st to 4th year who answered the questionnaire in e-service system, and 60 students participated in focus group. The research found that the bachelor's degree students' satisfaction towards advisors of Hatyai University as a whole was at a high level. When considering in each aspect showed that all aspects were at a high level: personality, counseling, information, and time management.

Keywords: Satisfaction, Advisor, Bachelor's degree

บทนำ

สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทุกอย่างในโลกจึงเต็มไปด้วยการแข่งขัน ไม่ว่าจะด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ (ทัศนีย์ ชาติไทย, 2555) นักการศึกษาเชื่อว่าการจัดการศึกษาที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ จะมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงต่อไป (กัญญณีรัฐ สุวรรณอ่อน, นภาลักษณ์ อยู่ดี, ยรรยง คชรัตน์ และคณะ, 2559) ดังนั้น การศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะระดับอุดมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างมาก เพราะการศึกษาไม่ได้ช่วยเพียงแค่ด้านพัฒนาการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นการฝึกฝนจนเกิดทักษะความเชี่ยวชาญ มีปฏิภาณไหวพริบ บุคลิกภาพที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคม

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาอย่างสิ้นเชิง ทำให้นักศึกษาใหม่ต้องมีการปรับตัว เพื่อเข้ากับระบบการศึกษาใหม่ เพื่อนใหม่ สิ่งแวดล้อมใหม่ได้ แต่นักศึกษาจำนวนไม่น้อย เมื่อห่างไกลพ่อแม่ผู้ปกครอง เนื่องจาก สถาบันการศึกษาไม่ได้อยู่จังหวัดเดียวกัน ต้องย้ายมาอยู่หอพักหรือบ้านเช่า มีความเป็นอิสระในการดูแลตนเองมากขึ้น หากไม่สามารถปรับตัวได้ นำมาซึ่งปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการวางแผนการใช้จ่ายเงินไม่ดี เป็นต้น จนเกิดผลกระทบต่อสภาพจิตใจและการเรียน ท้ายสุดจึงทำให้ผลการเรียนต่ำ หรือพันสภาพเป็นนักศึกษา ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เปรียบเสมือนพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่ดูแลในช่วงที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา มีบทบาทสำคัญมากในการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้นักศึกษาได้เจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน เพราะอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษา คอยดูแลเอาใจใส่ ร่วมวางแผนทางการศึกษาตั้งแต่

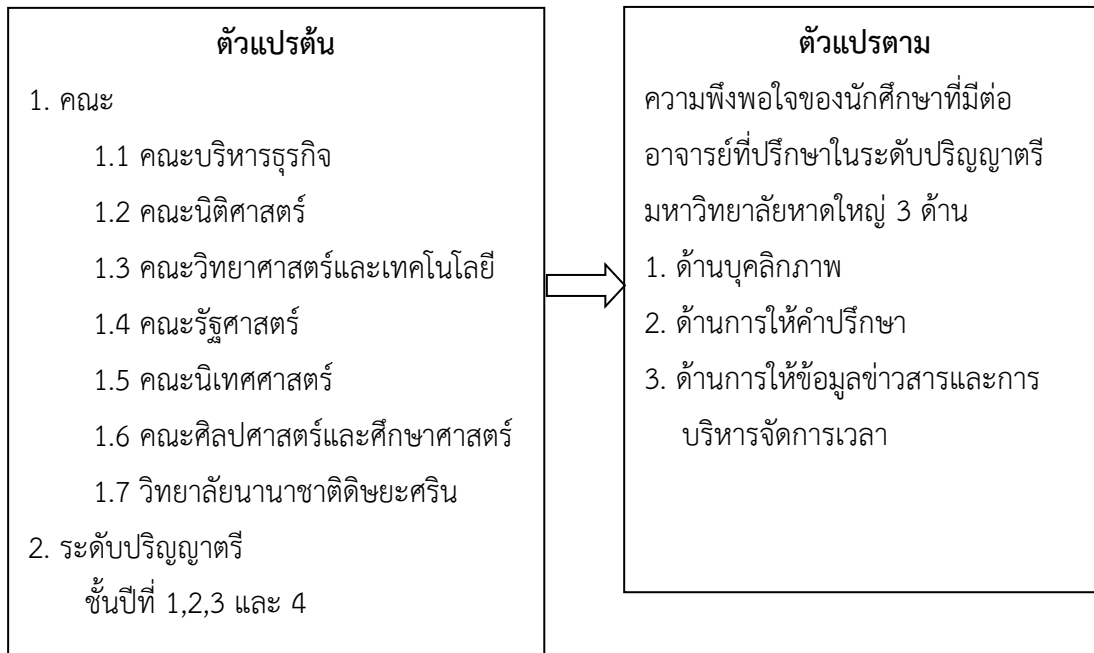
ภาคการศึกษาแรกที่เข้ามาเป็นนักศึกษาจนสำเร็จการศึกษา สังเกตปัญหา ให้ความช่วยเหลือ แนะนำในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านความประพฤติ จนบางครั้งรวมไปถึงการแก้ไขปัญหาส่วนตัว จึงกล่าวได้ว่า ภาระหน้าที่และบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นส่วนสำคัญอย่างมาก ที่ดูแลหรือช่วยเหลือให้นักศึกษาประสบความสำเร็จหรือเกิดความล้มเหลวทางการศึกษา (สมบัติ แสงพล, พนิดา สังฆพันธ์, ยุพดี เจริญสว่าง และณัฐภาพ เสงข์, 2554)

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการอนุญาตจัดตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2540 มีปณิธานและความมุ่งมั่นในการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคนให้เจริญเติบโตสูงที่สุดแห่งสมรรถภาพ ให้เป็นบุคคลที่เพียบพร้อมสมบูรณ์ทั้งในด้านวินัย คุณธรรม และสติปัญญาความรอบรู้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่มีจุดมุ่งหมายหลักคือ ให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นมืออาชีพในสาขาวิชาที่ศึกษา มีจิตสำนึกที่ดีงาม สมบูรณ์ในคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมและเพื่อนมนุษย์ ซึ่งแต่ละหลักสูตรการศึกษามีส่วนประกอบรายวิชา กระบวนการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาในทางที่ดี โดยเฉพาะในด้านความเป็นคนดีและในด้านทักษะความรู้ความสามารถ เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่คือ รู้คิด รู้ธรรม รู้สำเร็จ (มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2553) พันธุ์เฟื่องที่สำคัญของการดูแลนักศึกษาในระหว่างศึกษาที่มหาวิทยาลัยหาดใหญ่คือ อาจารย์ที่ปรึกษา เพราะบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีสำคัญในการผลักดันให้นักศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามแผนที่กำหนด หรือลดการออกกลางคัน (Dropout) รวมไปถึงการเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ จึงทำให้คณะผู้วิจัยสนใจศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือมุ่งเน้นบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาอันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่กำลังศึกษาและลงทะเบียนเรียนทุกรายวิชาในระดับปริญญาตรี ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ในคณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ และวิทยาลัยนานาชาติดิษยะศริน รวม 3,826 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2559)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการประเมินอาจารย์ที่ปรึกษา ในระบบ e-Service จำนวน 2,204 คน

2) กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ประธานนักศึกษาแต่ละคณะ ตัวแทนนักศึกษาแต่ละคณะที่มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ที่กำลังศึกษาและลงทะเบียนเรียน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ทั้ง 7 คณะ โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด และตรวจสอบแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC ซึ่งข้อคำถามที่ยอมรับได้ต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (วรัญญา ภัทรสุข, 2554) และผลจากการทดสอบ พบว่าแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 หลังจากนั้นปรับปรุงข้อคำถามให้มีความชัดเจนและกระชับ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาต่างมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร แต่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายในของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมของทุกข้อคำถามเป็นรายข้อ ซึ่งจะต้องมีค่า 0.30 ขึ้นไป (Nunnally & Bernstein, 1994) และผลจากการทดสอบพบว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ด้านบุคลิกภาพ มีค่าระหว่าง 0.817 – 0.932 ด้านการให้คำปรึกษา มีค่าระหว่าง 0.933 – 0.970 และด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลา มีค่าระหว่าง 0.661 – 0.915 จากนั้นผู้วิจัยนำคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งค่าความเชื่อมั่นจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Burns & Grove, 1997) และผลจากการทดสอบพบว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเท่ากับ 0.972 ด้านการให้คำปรึกษา มีค่าเท่ากับ 0.975 และด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลา มีค่าเท่ากับ 0.937

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสนทนากลุ่ม Focus group

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ในความพึงพอใจของ 3 ด้านคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลา ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้วิจัยมีเกณฑ์การแปลความหมาย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ แสดงข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่

คณะ	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	
		การประเมิน ความพึงพอใจ	การสนทนา กลุ่มย่อย
คณะบริหารธุรกิจ	1,840 (48.09%)	997 (45.24%)	27 (45.00%)
คณะรัฐศาสตร์	816 (21.33%)	494 (22.41%)	13 (21.67%)
คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์	386 (10.09%)	292 (13.25%)	8 (13.33%)
คณะนิเทศศาสตร์	211 (5.51%)	120 (5.44%)	3 (5.00%)
วิทยาลัยนานาชาติดิษยะศริน	209 (5.46%)	101 (4.58%)	3 (5.00%)
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	172 (4.50%)	103 (4.67%)	3 (5.00%)
คณะนิติศาสตร์	192 (5.02%)	97 (4.41%)	3 (5.00%)
รวม	3,826 (100.00%)	2,204 (100.00%)	60 (100.00%)

จากตารางที่ 1 พบว่า

1. ประชากรทั้งหมด จำนวน 3,826 คน เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 1,840 คน (ร้อยละ 48.09) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 816 คน (ร้อยละ 21.33) คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ จำนวน 386 คน (ร้อยละ 10.09) คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 211 คน (ร้อยละ 5.51) วิทยาลัยนานาชาติ ดิษยะศริน จำนวน 209 คน (ร้อยละ 5.46) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 172 คน (ร้อยละ 4.50) และคณะนิติศาสตร์ จำนวน 192 คน (ร้อยละ 5.02)

2. ผู้ทำการประเมินอาจารย์ที่ปรึกษา ในระบบ e-Service จำนวน 2,204 คน ส่วนใหญ่เป็น นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 997 คน (ร้อยละ 45.24) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 494 คน (ร้อยละ 22.41) คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ จำนวน 292 คน (ร้อยละ 13.25) คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 120 คน (ร้อยละ 5.44) วิทยาลัยนานาชาติดิษยะศริน จำนวน 101 คน (ร้อยละ 4.58) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 103 คน (ร้อยละ 4.67) และคณะนิติศาสตร์ จำนวน 97 คน (ร้อยละ 4.41)

3. ผู้ทำการ Focus group จำนวน 60 คน เพื่อให้ทราบข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มี ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 27 คน (ร้อยละ 45.00) คณะ รัฐศาสตร์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 21.67) คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 13.33) คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 5.00) วิทยาลัยนานาชาติดิษยะศริน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 5.00) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 5.00) และคณะนิติศาสตร์ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 5.00)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพของ อาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.79) ด้านการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.78) และด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลาของอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

2.1 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านบุคลิกภาพ ผลการวิเคราะห์สรุป ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านบุคลิกภาพ

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านบุคลิกภาพ	ผลการประเมิน		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. อาจารย์มีบุคลิกภาพดี วางตัวเหมาะสม	4.49	0.74	มาก
2. อาจารย์มีน้ำเสียงดังชัดเจน มีความน่าเกรงขาม	4.48	0.82	มาก
3. อาจารย์มีการแต่งกายที่เหมาะสม	4.40	0.81	มาก
รวม	4.46	0.79	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.79) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย อาจารย์มีบุคลิกภาพดี วางตัวเหมาะสม ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.74) อาจารย์มีน้ำเสียงดังชัดเจน มีความน่าเกรงขาม ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.82) และอาจารย์มีการแต่งกายที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.81)

2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้คำปรึกษา ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้คำปรึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้คำปรึกษา	ผลการประเมิน		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. อาจารย์มีความเมตตา ยุติธรรม ปราศจากอคติต่อนักศึกษา	4.58	0.74	มากที่สุด
2. อาจารย์มีความอดทน และให้กำลังใจแก่นักศึกษา	4.55	0.74	มากที่สุด
3. อาจารย์มีความสุภาพของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร	4.50	0.80	มาก
4. อาจารย์รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามได้ทุกเรื่อง	4.47	0.81	มาก
5. อาจารย์มีการควบคุมอารมณ์ในการให้คำปรึกษา	4.46	0.72	มาก
6. อาจารย์ให้คำแนะนำด้านการใช้ชีวิตอย่างสม่ำเสมอ	4.25	0.83	มาก
7. อาจารย์ให้แนะนำด้านการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.12	0.79	มาก
รวม	4.42	0.78	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.78) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย อาจารย์มีความเมตตา ยุติธรรม ปราศจากอคติต่อนักศึกษา ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.74) อาจารย์มีความอดทน และให้กำลังใจแก่นักศึกษา ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.74) อาจารย์มีความสุภาพของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.80) อาจารย์รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามได้ทุกอย่าง ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.81) อาจารย์มีการควบคุมอารมณ์ในการให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.72) อาจารย์ให้คำแนะนำด้านการใช้ชีวิตอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.83) และอาจารย์ให้แนะนำด้านการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.79)

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลาของอาจารย์ที่ปรึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลาของ อาจารย์ที่ปรึกษา	ผลการประเมิน		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ระบบการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาสะดวก	4.51	0.75	มากที่สุด
2. อาจารย์ให้ข้อมูลกิจกรรมของมหาวิทยาลัยสม่ำเสมอ	4.40	0.81	มาก
3. นักศึกษาสามารถติดต่ออาจารย์ในกรณีฉุกเฉินได้	4.38	0.83	มาก
4. อาจารย์อธิบายกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ เข้าใจ	4.23	0.86	มาก
รวม	4.38	0.81	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลาของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.81) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย ระบบการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาสะดวก ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.75) อาจารย์ให้ข้อมูลกิจกรรมของมหาวิทยาลัยสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.81) นักศึกษาสามารถติดต่ออาจารย์ในกรณี

ถูกเฉลี่ยได้ ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.83) และอาจารย์อธิบายกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้เข้าใจ ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.86)

ส่วนข้อเสนอแนะความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 3 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพการสอนของอาจารย์ที่ปรึกษา มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความสนิทกับอาจารย์ที่ปรึกษา และเห็นอาจารย์เป็นแบบอย่างในด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์มีความใจเย็น คอยดูแล สอบถามข้อมูล นักศึกษาตลอดเวลา เสมือนเป็นพี่น้อง เป็นลูกหลาน อีกทั้งอายุระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาไม่แตกต่างกันมาก ทำให้นักศึกษาสามารถปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง
3. ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการเวลาของอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากปัจจุบันช่องทางการสื่อสารมีมากขึ้น เช่น line facebook ฯลฯ ทำให้อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาได้สะดวก และการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับนักศึกษาได้รวดเร็วมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา อาจารย์มีความใจเย็น ช่องว่างระหว่างวัยของอาจารย์และนักศึกษาน้อย ทำให้นักศึกษาสามารถปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง เช่น การลงทะเบียนเรียน การวางแผนการเรียน การอ่านหนังสือ การเตรียมตัวในการสอบ การติดตามผลการเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย เป็นต้น อีกทั้งอาจารย์สามารถให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับนักศึกษาได้รวดเร็ว ซึ่งหากอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถดูแลนักศึกษาได้อย่างดี จะทำให้นักศึกษามีความรู้สึกรัก ภูมิใจในสถาบัน มีความตั้งใจเรียน ช่วยลดการออกกลางคัน (Dropout) และนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ โรอันส์ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2556, อ้างจาก Ryans, 1964) นั่นคือ ครูที่ดีต้องเป็นนักมนุษยนิยม ยอมรับผู้เรียนอย่างจริงใจ ให้ความอบอุ่น มีความเข้าใจ ยุติธรรม อีกทั้งเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน ครูไม่จำเป็นต้องเพียงแค่ผู้สอนทางด้านวิชาการเท่านั้น ครูต้องเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนด้วย ดังนั้น ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งทางด้านสติปัญญา และบุคลิกภาพให้ผู้เรียนได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีความภูมิใจในตัวเอง และมีความสุขในการดำรงชีวิต และสอดคล้องกับการศึกษาของ โทมัส จันทวงษ์ (2558) ได้กล่าวว่า หากอาจารย์สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษาเกิดความตระหนักมองถึงอนาคต มีความคิดเป็นของตนเอง กระตือรือร้น มุ่งมั่นเรียนให้จบ มีความรับผิดชอบ จัดบรรยากาศ

ในมหาวิทยาลัยให้น่าเรียน มีหอพักนักศึกษา มีกิจกรรม ให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยลดปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาลงได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ นวรัตน์ การเกษ และ วรณกันยา คุณากรวิรุฬห์ (2558) ได้กล่าวว่า หากมหาวิทยาลัยมีการสร้างภาพลักษณ์ให้ชัดเจน จัดระบบการดูแล ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาให้ดีขึ้น จะช่วยลดปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาลงได้เช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ แพรวกมล ซาปะวัง และวรรณิ แกมเกตุ (2557) ได้กล่าวว่า หากอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษากับนักศึกษาอย่างแท้จริง จะทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามแผนที่กำหนด และสอดคล้องกับการศึกษาของ จรินทร์ยา ยวงนาค (2554) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เพราะอาจารย์มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การนำเทคนิคต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ดี การดูแลเอาใจใส่ การให้เวลาในการให้คำปรึกษา การช่วยแก้ไขปัญหา การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และการจัดกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาได้อย่างดี และสอดคล้องกับการศึกษาของ เจตน์สฤกษ์ สัจพันธ์, ชุตินา หวังเบญจมาศ, รัชดา ธรรมเจริญ และคณะ (2559) ได้กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถให้นักศึกษาได้พบตามเวลาที่นัดหมาย และให้เวลากับนักศึกษาอย่างเพียงพอในการพบแต่ละครั้ง ประกอบกับอาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ให้คำปรึกษา และนักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็น จะส่งผลให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินินาถ วิกรมประสิทธิ์ (2554) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร ของสาขาวิชาธุรกิจบริการ มีความพึงพอใจระดับมาก ในเรื่องของการให้คำปรึกษาของอาจารย์ เพราะอาจารย์มีบุคลิกภาพและการแต่งกายที่เหมาะสม มีคุณธรรมจริยธรรม มีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการให้คำปรึกษาในเรื่องการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม การใช้ภาษาในการสื่อสารที่สุภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริมณี บรรจง, สุพันธ์วีดี ไวยรูป, สุธากร วสุโกคิน และชมพูนุท ศุภผลศิริ (2558) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาและบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ในด้านอาจารย์ที่ปรึกษา มีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สามารถนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนา และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามแผนที่กำหนด และลดปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาลงได้
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในระดับปริญญาตรี ระหว่างปีการศึกษา เพื่อดูถึงการเปลี่ยนแปลงทิศทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขต่อไป

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากรในสำนักวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนา ศูนย์คอมพิวเตอร์ และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ลีมโยธิน อาจารย์ชุตินา ทศโร และอาจารย์เขมินทร์ธรากรณ์ บัวเพ็ชร รวมถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จทุกท่านแม้มิได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- กันย์ณัฐ สุวรรณอ่อน, นภาลักษณ์ ออยู่ดี, ยรรยง ศชรรัตน์ และคณะ. (2559). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 7 วันที่ 23 มิถุนายน 2559 (หน้า 249-257). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- โกมล จันทวงศ์. (2558). ปัจจัยสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ศูนย์สระแก้ว. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 5 (1): 127-141.
- จรินทร์ยา ยวงนาค. (2554). ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยพณิชยการบางนา กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เจตน์สฤษดิ์ สังข์พันธ์, ชุตินา หวังเบญจหมัด, รัชตา ธรรมเจริญ และคณะ. (2559). ความพึงพอใจของนักศึกษาในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ประจำปี 2557. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 7 วันที่ 23 มิถุนายน 2559 (หน้า 360-370). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ทัศนีย์ ขาดีไทย. (2555). แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นวรรตน์ การเกษ และวรุณกันยา คุณากรวิรุฬห์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2557. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- แพรวกมล ขาปะวัง และวรรณณี แกมเกตุ. (2557). การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อลักษณะการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยประยุกต์ใช้โมเดลคาโน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9 (2): 563-573.
- ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนาด วิกรมประสิทธิ์. (2554). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ปีการศึกษา 2553.

- อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. (2553). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วรัญญา ภัทรสุข. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ แสงพล, พนิดา สังข์พันธ์, ยุพดี เจริญสว่าง และณฐาภพ เสขัง. (2554). บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 16 (1): 83-93.
- สิริมณี บรรจง, สุพันธ์วดี ไวยรูป, สุธากร วสุโกคิน และชมพูนุท ศุภผลศิริ. (2558). ความพึงพอใจของนักศึกษาและบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย. *การประชุมวิชาการระดับชาติ วันที่ 3 – 4 กันยายน 2558* (หน้า 477-487). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. (2559). *จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2558*. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Burns,N. and Grove,S.K. (1997). *The Practice of Nursing Research: Conduct Critique and Utilization*. 3rd ed. Chicago: Rand McNally.
- Nunnally, J., & Bernstein, I. (1994). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.